

ШЖМ мәселелері: шешу жолдары

Орындаған: Ешанкүл Қ
Қабылдаған : Жалмағамбетова Қ

Жоспар

- 1 ШЖМ дегеніміз не?
- 2 ШЖМ мәселелері.
- 3 ШЖМ мәселелерін шешу жолдары.

Шағын жинақты мектеп дегеніміз – тұрғындардың саны аз аймақтарда жұмыс істейтіндіктен, оқушыларының саны аз, біріктірілген сыныптардан, толық емес сыныптардан тұратын, оқу үдерісін жоспарлау мен ұйымдастыруда өзіндік ерекшеліктері бар жалпы білім беру мекемесі. Қазіргі таңда шағын жинақты мектеп:

- біріктірілген сыныптармен;
- біріктірілген сыныптармен және толық емес сыныппен жұмыс жасайды.

Шағын жинақты мектептің үш түрі болады, олар:

- 1) Бастауыш шағын жинақты мектеп;
- 2) Негізгі шағын жинақты мектеп;
- 3) Орта шағын жинақты мектеп.

Шағын жинақты мектептің жоғарыда келтірілген түрлерге жіктелуі нормативтік құжаттарға сай жүзеге асырылады: «Тұрғындарының саны аз әрбір елді мекенде:

- 1) бастауыш шағын жинақты мектеп – білім алушылардың саны 5-тен 40 адамға дейін;
- 2) негізгі шағын жинақты мектеп – білім алушылардың саны 41-ден 80 адамға дейін;
- 3) орта шағын жинақты мектеп – білім алушылардың саны 81-ден 180 адамға дейін болған жағдайда жұмыс істейді»

Қазақстандағы ШЖМ–ның негізгі проблемалары ретінде келесі мәселелерді бөліп көрсетуге болады:

1.1. Оқу-тәрбие процесін ұйымдастыру:

аз толтырылған сыныптарда оқытудың дәстүрлі әдістемелерінің артық болуы;

гипербақылауға және нәтижесінде білім алушының мазасыздануына алып келетін педагогикалық процестің нәтижелерін бағалаудың тиімсіз жүйесі;

ақпараттық-коммуникациялық технологияларды нашар пайдалану;

білім алушылар санының аздығына байланысты сапалы бейінді оқытуды ұйымдастыру мүмкіндігінің жоқтығы;

қосымша білім беру ұйымдарының және мәдени орталықтардың жоқтығы.

1.2 Кадрлық қамтамасыз ету:

- педагогтердің-пән оқытушыларының толық оқу жүктемесімен қамтамасыз етілмеуіне, басқа мамандық иелерінің пәндерді жүргізуіне себепші болатын жоғары оқу орындарында, арнаулы оқу орындарында мұғалімдерді даярлаудағы мамандандырудың бір бейінділігі;

- педагогтерді даярлау, қайта даярлау және олардың біліктілігін арттырудың арнайы білім беру бағдарламаларының жоқтығына негізделген ШЖМ жағдайында білім беру процесін ұйымдастырудың ерекшеліктеріне мұғалімдердің дайындықсыздығы;

- ШЖМ мұғалімдерінің бірнеше пән бойынша сабаққа дайындалу және біріктірілген сынып-комплектілеріндегі білім беру процесінің тиімділігін қамтамасыз ету үшін жұмсалатын уақыттары мен интеллектуалдық ресурстарына сай еңбекақы төлеу, ынталандыру және қолдаудың болмауына байланысты педагогтер ынтасының төмендігі.

1.3 Нормативтік-құқықтық және бағдарламалық-әдістемелік қолдау:

- ШЖМ-ның қызметін реттейтін нормативтік-құқықтық базаның жетілмегендігі;
- ШЖМ-ға арналған үлгілік оқу жоспарының жоқтығы;
- ШЖМ оқу жоспарының вариативті және жеке компоненті бойынша білім беру оқу бағдарламаларының жоқтығы;
- мұғалім үшін қазақстандық білімді дамытудың үрдістері мен перспективаларын есепке алатын қазіргі заманғы педагогикалық және ақпараттық-коммуникациялық технологиялар негізінде ШЖМ жағдайында білім беру процесін ұйымдастырудың құралдары мен әдістемелік ұсынымдамаларының жоқтығы.

1.4 Материалдық-техникалық жағдай:

- ШЖМ-нің жартысынан көбінің ыңғайластырылған ғимараттарға орналасуы;
- 90 мектептің апаттық жағдайы;
- 786 мектеп ғимаратының күрделі жөндеуге қажеттілігі;
- арнайы оқу зертханалары мен шығармашылық шеберханалардың, қазіргі заманғы жиһаздардың, техникалық құралдардың, спорт мүкәммалдарының, оқу залы бар электронды кітапханалардың жоқтығы. 948 мектепте асхана, 822 мектепте спорт залы жоқ; медициналық кабинеттердің жабдықтары қазіргі заманғы талаптарға сәйкес келмейді;
- телекоммуникациялардың ескірген инфрақұрылымы; кең жолақты Интернетке 10,3% ШЖМ қосылған, 44% ШЖМ интерактивті жабдықтармен жарақтандырылған, 1130 негізгі және орта ШЖМ-да физика, 1410 химия, 1576 биология, 85 информатика кабинеті жоқ.

Шағын жинақталған мектеп проблемаларын шешу –

құқықтық – нормативтік базамен, қаржыландыру, ұйымдастыру, басқару, кадр және материалдық проблемаларды шешумен байланысты. Көптеген педагогтардың зертхана зерттеулерінің нәтижесінде жоғарыда айтылған проблемаларды шешуге мынадай шаралар қолдану қажет деп есептейміз:

1. “Мектеп – балабақша”, “мектеп – спорт орталығы”, “мектеп – мәдени орталық”, мектеп – ауылшаруашылық кешен”, “мектеп – студия – парк” т.б. жаңа моделдерден ұсыну.
2. Оқу жоспарында аймақтық компонентті күшейту (мысалы, тарихи-өлкетану оқу материалдары, мәдени және ауылшаруашылық оқу пәндерін енгізу т.б.)
3. Оқыту процесінде тиімді технологияларды пайдалану (блок – модульді оқыту, ұжымдық оқыту (КСО), саралап оқыту, жүйелеп оқыту, дистанционалды оқыту мүмкіндіктерін пайдалану, т.б.).
4. Жоғарғы педагогикалық оқу орындарында шағын жинақталған мектептерге мамандар дайындауды жетілдіру.
5. Мұғалімдердің қайта даярлығын жетілдіру.
6. Шағын жинақталған мектеп мұғалімдерінің жалақысын көтеру.

Назарларыңызға
рахмет!

